

DETSKÉ CENTRUM SLOVENSKO

PRVÁ SLOVENSKÁ SPOLOČNOSŤ PRE POMOC DEŤOM V NÁHRADNEJ
STAROSTLIVOSTI



PRETEKY TURISTICKEJ ZDATNOSTI **2017**

KULTÚRNO POZNÁVACIA ČINNOSŤ - KPČ

REGIÓN MALÉ KARPATY - TRNAVA - SMOLENICE

žiactvo 1 - 10
dorast a juniory 1 - 16

A. Jednoducho pôsobiaci **Kostol narodenia Panny Márie** je jedným zo skvostov obce Smolenice, vypínajúcom sa na vyvýšenom kopci priamo pod Smolenickým zámkom.

Renesančný rímsko-katolícky Kostol Narodenia Panny Márie dal v 17. storočí vybudovať gróf Gabriel Erdödy spolu s manželkou Máriou Pálffiovou. Kostol je situovaný na vyvýšenom kopci medzi vzácnymi tristoročnými lipami, ktoré boli vysadené pri jeho prestavbe. Navonok jednoducho riešený kostolík vás vnútri prekvapí bohatou vnútornou výzdobou. Jednoloďová stavba s presbytériom a masívnou vežou, ktorá na vrchu má osadený byzantský kríž, ukrýva štyri zvony, jeden gotický zo starého kostola a tri nové z roku 1930. Interiér zdobí sedem oltárov. Renesančný hlavný oltár bol neskôr nahradený neogotickým s pôvodnou sochou Madony. Mobiliár kostola je vzorovou ukážkou umeleckého slohu ranného baroka. Pri vstupe do kostola si nezabudnite všimnúť priečelie, nad ktorým sú umiestnené erby rodiny Erdödyovcov a Pálffiovcov s vytesaným nápisom „Na väčšiu česť a slávu Božiu a ku cti narodenia preblahoslavenej Panny Márie. Roku Pána 1644.“



- A - KOSTOL NARODENIA PANNY MÁRIE V SMOLENICIACH
- B - KOSTOL SVÄTÉHO ŠTEFANA V PIEŠŤANOCH
- C - KATEDRÁLNY CHRÁM SV. FRANTIŠKA XAVERSKÉHO V B. BYSTRICI
- D - KOSTOL SVÄTÉHO DUCHA V KOŠICIACH

C. Mohyla generála Milana Rastislava Štefánika je pamätné miesto v katastrálnom území obce Most pri Bratislave, symbolická mohyla na mieste, kde tragicky zahynul Milan Rastislav Štefánik s talianskou posádkou v dôsledku zrútenia lietadla, v ktorom všetci spoločne leteli z talianskeho Terstu na Slovensko.

V roku 1921/22 dal generál J.Šnejdárk na pustom mieste pádu lietadla postaviť malý pomník - pamätný kameň s vytesanými menami zahynutých.

V roku 1923 na tomto mieste postavili unikátnu mohylu v tvare pyramídy podľa projektu slávneho architekta Dušana Jurkoviča. Mohyla je obohnaná zemným valom. Po obvode celého areálu sú vysadené lipy. Pamätník bol rekonštruovaný v rokoch 1988 a 1992.

Od roku 1922 viedla ku miestu havárie, kde bol osadený pamätný kameň, prvá červeno značená turistická trasa vybudovaná Bratislavským odborom Klubu česko-slovenských turistov zo železničnej stanice Ivanka pri Dunaji. / Trasa neskôr pokračovala od mosta nad Bratislavskou železničnou stanicou ako "Cesta Generála M.R.Štefánika" hrebeňom Malých Karpát až na Bradlo.



A - EGYPTSKÁ PYRAMÍDA

B - DUKLA

C - MOHYLA GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA

D - SLAVÍN

D. Malá pec (prašnícky chotár) so skalnou bránou pri obci Prašník, ktorá bola vyhlásená v roku 1996 za prírodnú pamiatku. Prašník je kopaničiarska obec na Slovensku s pravekým hradiskom z bronzovej doby. Vznikla v roku 1958 odčlenením sa od Vrbového.



- A - PRAVČICKÁ BRÁNA
- B - SÚLOVSKÉ SKALY
- C - HALINY
- D - MALÁ PEC PRI OBCI PRAŠNÍK

B. Trnava (lat. *Tyrnavia*, maď. *Nagyszombat*, nem. *Tyrnau*) je krajské mesto na západe Slovenska, 7. najväčšie mesto v krajine. Leží v centre Trnavskej pahorkatiny, v nadmorskej výške 146 m n. m., vo vzdialenosti 45 km severovýchodne od Bratislavy. Keďže Trnava je na Slovensku jedným z najdôležitejších centier rímskokatolíckej cirkvi a stojí tu množstvo jej kostolov, dostala prezývku „malý Rím“.



- A - BARDEJOV
- B - TRNAVA
- C - BRATISLAVA
- D - NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

C. Jaskyňa Driny je kvapľová jaskyňa v Malých Karpatoch. Nachádza sa asi 2 km na juhozápad od Smoleníc v Smolenickom krase.

Objavili ju v roku 1929 I. Vajsábel a J. Banič. Neboli však prví, ktorí sa pokúšali dostať do jaskyne. Už v roku 1866 v rakúsko-pruskej vojne tu táborili pruskí vojaci. No o naozajstné „prieskumné“ cesty v Smolenickom krase sa pokúšali až od roku 1920 bratia Vajsablovci, Valovci a Štefan Banič (známy ako vynálezca padáka) so synom Jánom. Pokusy boli korunované úspechom až v roku 1929, keď sa I. Vajsablovi a J. Baničovi podarilo po viacerých pokusoch preniknúť do podzemia závrťovým komínom.



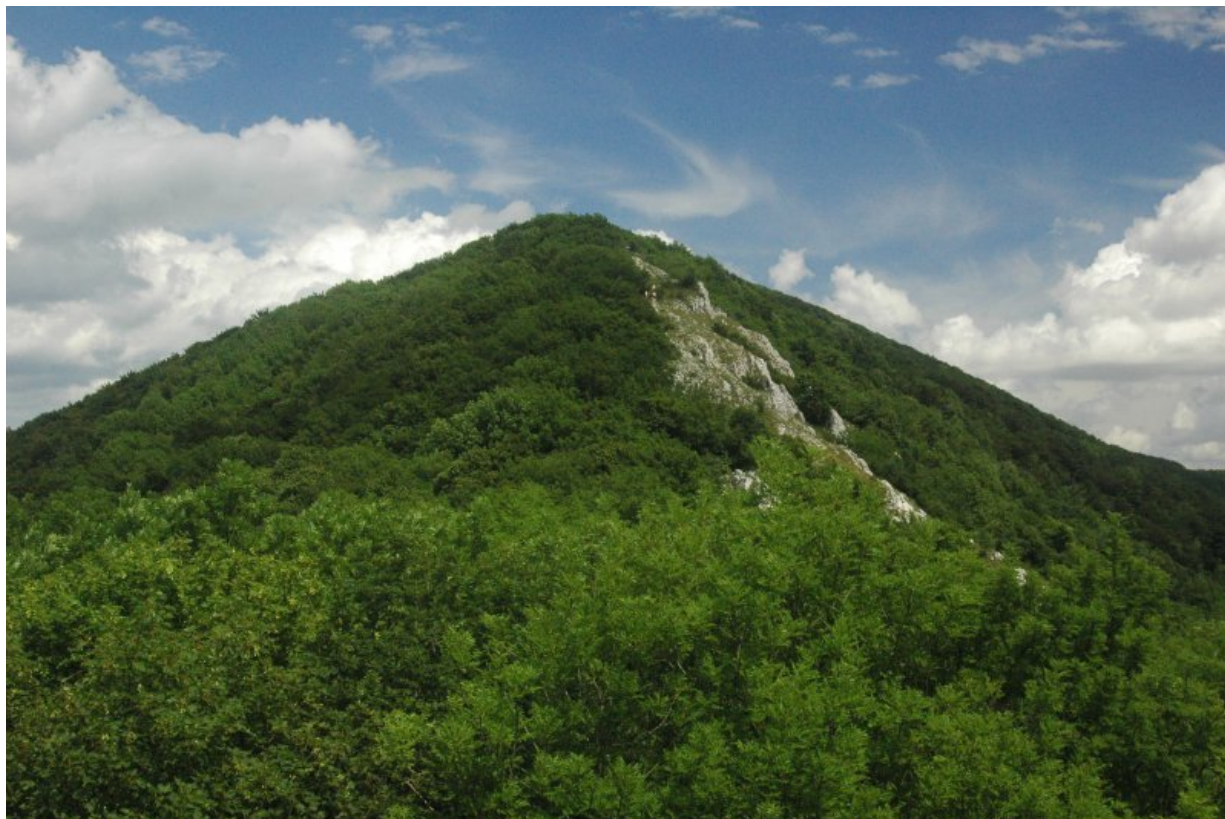
- A - JASKYŇA SLOBODY V DEMÄNOVEJ
- B - VAŽECKÁ JASKYŇA
- C - JASKYŇA DRINY
- D - DOMICA

D. Hlbočiansky vodopád sa nachádza v Hlbočianskej doline. Je to občasný vodopád, závislý od vody z Hlbočianskeho prameňa. Meria 9 metrov a je jediným vodopádom v Malých Karpatoch.



- A - ŠÚTOVSKÝ VODOPÁD
- B - BRANKOVSKÁ VODOPÁD
- C - LÚČANSKÁ VODOPÁD
- D - HLBOČIANSKY VODOPÁD

A. Záruby (768 m n. m.) je názov najvyššieho vrchu Malých Karpát. Nachádza sa neďaleko obce Smolenice.



A - ZÁRUBY
B - POĽANA
C - VEĽKÝ CHOČ
D - BARANEC

C. Smolenický zámok je zámok, ktorý sa nachádza nad obcou Smolenice. Stredoveký hrad stál na mieste dnešného Smolenického zámku na úpätí Malých Karpát nad obcou rovnakého mena.

Vznikol až v 14. storočí ako posledný zo strážnych hradov pri malokarpatských priesmykoch. Na začiatku 15. storočia bol kráľovským majetkom, neskôr patril pezinským a svätajurským grófam a od začiatku 16. storočia rodine Országovcov. Potom ho takmer dve storočia vlastnili Erdődyovci.

Na konci 18. storočia zámok spustol a na začiatku 19. storočia vyhorel, takže zostali z neho iba ruiny, z ktorých vyčnievala len päťboká hlavná veža a bašty vonkajšieho opevnenia.

Na začiatku 20. storočia začali jeho poslední majitelia, Pálfiovci, stavať na hradných ruinách historizujúcu stavbu terajšieho Smolenického zámku. Zo starého hradu pri prestavbe zachovali iba časť vonkajšieho opevnenia. Zámok dobudovali až po roku 1945.



- A - BOJNICKÝ ZÁMOK
- B - ORAVSKÝ ZÁMOK
- C - SMOLENICKÝ ZÁMOK
- D - KRÁSNA HÔRKA

B. Dobrá Voda je zrúcanina gotického hradu ležiaca v strednej časti pohoria Malé Karpaty nad obcou Dobrá Voda v okrese Trnava v Trnavskom kraji. Leží vo výške 320 m n. m. a zaberá plochu 8 467 m². Je súčasťou územia prírodnej rezervácie Slopy.

Názov hradu je odvodený od početných vodných prameňov v jeho okolí. V písomných zmienkach sa vyskytuje pod názvami *Bona Aqua*, *Dobrawoda* alebo v rôznych jazykoch ako **Dobrý Kameň**: *Jókő* (maďarsky), *Jokw* (latinsky), *Burg Guttenstein*, *Burg Gutstein* (nemecky).



- A - LIKAVA
- B - DOBRÁ VODA
- C - BECKOV
- D - POVAŽSKÁ TEPLÁ

A. Deravá skala je jaskyňa, nachádzajúca sa na pravej strane Mokrej doliny v Malých Karpatoch v nadmorskej výške 460 m n. m. Má dĺžku 26 a výšku 15 m. Jej priestory sú vytvorené na tektonickej pukline činnosťou podzemných vôd a rozšírené priesakovými vodami obohatenými o oxid uhličitý, ale aj mrazovým zvetrávaním.

Jaskyňa bola osídlená v paleolite, neolite a stredoveku. Najstaršie archeologické nálezy pochádzajú z paleolitu: hroty z mamutieho kla, jaspisové a pazúrikové nožíky, lištové hroty, škrabadlá a kostené hroty mladečského typu. K neolitickým nálezom patria fragmenty keramiky, kostené šidlá, nože a brúsené kamenné sekery, ako aj hrob s detskou kostrou v skrčenej polohe. Jaskyňa je aj významnou paleontologickou lokalitou.

Oproti Deravej skale (cca 130 m, nadmorská výška 425 m n. m.) sa nachádza ďalšia významná jaskyňa Tmavá skala.



- A - DERA VÁ SKALA
- B - BYSTRÁ
- C - BELIANSKA JASKYŇA
- D - JASKYŇA MŔTVYCH NETOPIEROV

D. Čachtický hrad (ďalší hist. názov: Chehte) je dnes zrúcanina hradu na vápencovo-dolomitickom vrchu (375 m n. m.) v Čachtickom krase, Malých Karpatoch medzi obcami Čachtice a Višňové.



- A - HRAD SKLABIŇA
- B - HRAD BUDATÍN
- C - LIKAVSKÝ HRAD
- D - ČACHTICKÝ HRAD

B. Devín (Hrad Devín) sú zrúcaniny gotického, neskôr slohovo prestavovaného hradu, vypínajúce sa majestátne nad rovnomennou obcou, mestskou časťou Bratislavy (okres Bratislava IV). Zaberajú takmer celé temeno hradnej skaly nad sútokom Dunaja a Moravy.

Hrad má jedny z najpohnutejších, ale aj najbohatších dejín spomedzi hradných sídel na Slovensku. S existenciou niekdajšieho hradiska sa spája prítomnosť keltského a neskôr rímskeho etnika na území Slovenska. Hrad bol svedkom slávy aj pádu Veľkej Moravy, prvého štátneho útvaru slovanských predkov na Slovensku, a bol dôležitou súčasťou sústavy pohraničných pevností Uhorského kráľovstva. Spolu s neďalekým Bratislavským hradom tvorí dvojicu významných reprezentantov slovenskej národnej histórie.



- A - ČACHTICKÝ HRAD
- B - DEVÍN
- C - ZNIEV
- D - BLATNICA

A. Pajštún je zrúcanina hradu na západnom Slovensku pri obci Borinka. Pajštúnsky hrad patril do sústavy pohraničných hradov, ktoré v Malých Karpatoch preberali od 13. storočia funkciu ochrany severozápadných hraníc uhorského štátu. Začiatky kráľovského hradu siahajú do 2. polovice 13. storočia. Doložený je v r. 1273. Najstarší majitelia mali spoločné panstvo so Stupavou, kam sa neskôr aj vrátili. Od 14. storočia patril grófom zo Svätého Jura a Pezinka nepretržite až do r. 1526, keď rod vymrel a majetky sa dostali do rúk Serédyovcov a neskôr Salmovcov. V r. 1592 až 1867 patril Pálfiomcom, neskôr Károliovcom. Hrad vyhorel v polovici 18. storočia, čiastočne ho opravili a naďalej používali. Od roku 1809, keď ho demolovali napoleonské vojská, leží v ruinách.



- A - PAJŠTÚN
- B - LIPTOVSKÝ STARHRAD
- C - TEMATÍNSKY HRAD
- D - BECKOV

B. Červený Kameň je hrad na Slovensku na juhovýchodnom svahu Malých Karpát neďaleko Modry nad obcou Častá. Na nádvorí dnešného hradu Červený Kameň stál už v polovici 13. storočia kamenný hrad, ktorý bol súčasťou pohraničnej sústavy hradov, tiahnúcej sa od Bratislavy až po Žilinu. Tento pôvodný hrad zanikol v prvej polovici 16. storočia, keď jeho vtedajší majitelia, augsburskí podnikatelia Fuggerovci, vybudovali v rokoch 1535 - 1537 po jeho obode novú pevnosť s ústredným štvorcovým dvorom a štyrmi nárožnými baštami a rozsiahlymi skladovacími pivničnými priestormi.



- A - KAŠTIEĽ V MORAVANOCH NAD VÁHOM
- B - ČERVENÝ KAMEŇ
- C - BOJNICE
- D - BECKOV

C. Atómové elektrárne Bohunice, skr. EBO, je atómová elektráreň (resp. komplex atómových elektrární) na Slovensku, v okrese Trnava v Jaslovských Bohuniciach, súčasť podniku Slovenské elektrárne, a.s.

Slovenské elektrárne, a.s. v roku 2015 celkovo vyrobili 19 707 GWh elektrickej energie. Čistá dodávka elektriny Slovenských elektrární z vlastných a vykupovaných zdrojov dosiahla takmer 17 892 GWh, z toho takmer 77% bolo vyrobených v jadrových elektrárnach Bohunice a Mochovce.

Až 90 % dodanej elektriny bolo vyrobenej bez emisií skleníkových plynov – z produkcie jadrových, vodných, fotovoltických elektrární a spalovania biomasy. Každý jadrový blok pokrýva zhruba 13% spotreby elektriny na Slovensku.



- A - ATÓMOVÉ ELEKTRÁRNE MOCHOVCE
- B - VODNÁ ELEKTRÁREŇ GABČÍKOVO
- C - ATÓMOVÉ ELEKTRÁRNE V BOHUNICIACH
- D - TEPELNÁ ELEKTRÁREŇ VOJANY

D. Zrúcanina Plaveckého hradu (v minulosti nazývaný aj Detrech, hrad Polovcov, Podplšec) sa nachádza nad obcou Plavecké Podhradie na kopci Pohanská na západnom úpätí Malých Karpát. Pri severnom úbočí sa nachádza vchod do Plaveckej jaskyne.



- A - ZRÚCANINA LIETAVSKÉHO HRADU
- B - ČACHTICKÝ HRAD
- C - TEMATÍNSKY HRAD
- D - ZRÚCANINA PLAVECKÉHO HRADU